



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

55. An Missa Conuentualis possit applicari? Et alij duo casus proponuntur,
Primus, quod Capellanus, quando licite, & ex honestate potest vacare à
celebratione Missae impositae, in tali casu possit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

tatur. Imò etiam si quis velit ad rationem actionis Sacrificij Missæ, quia inuentum Sacrificium est, nullâ requiri in Christo immutationem; nulla est alia actio melior, & aptior, quàm sumptio ipsa, ut in ea constitatur ratio Sacrificij; quia Sacrificij inuenti ratio consistit in representatione Sacrificij cruenti: hoc autem sumptione ipsa representatur, iuxta verba Pauli, *Quiescuntque manducabitis, &c. mortem Domini annuntiabitis*. Quamvis ergo etiam consecratione representetur, putat adhuc hi Auctores melius sumptione rationem actionis Sacrificij representari; id è totam essentiam in eo constituunt. Itaque in ea actione consistit integra essentia Sacrificij, quæ victimam immutat: atqui sola Sacramenti consumptio victimam immutat; quia per hanc destruitur esse sacramentale, quod Christus, ut victima habet in hoc Sacramento. Confirmatur, quia consecratio est tantum victimæ præparatio, quæ ad Sacrificium non pertinet, nisi depositi; alioqui etiam Incarnatio pertinisset ad Sacrificium cruentum Crucis, quia per illam præparata fuit victima Crucis.

Sup hoc infra in Resol. 147. §. vlt. ad medium. vers. Quod si ante, & legem paulo ante à vers. Ex his inferet Dicastillus. Sup. hoc quamvis recitauerit infra lege §. vlt. Ref. 229.

4. His suppositis, ad casum propositum affirmatiue videtur respondendum ex his, quæ docet Pater Tambur. *Opusc. de Sacrif. Missæ, lib. 2. cap. 2. §. 10. n. 7.* vbi sic ait: Ex probabili sententia, docente, Sacrificij essentiam consistere in consecratione simul, & in consumptione, possibile etiam erit posse applicari fructum Missæ toto tempore ante prædictam consumptionem, quia iam in hac sententia offertur actio faciendâ, non iam facta. Ita ille. At ego prorsus huic sententiæ non adhareo, stante diuersitate opinionum; vnde in casu nostro, pro stipendio certo Sacerdos præberet danq̃ elemosynam fructum, & applicationem incertam: nam, ut visum est, magis communis opinio est, quod in sola consecratione consistit tota essentia Sacrificij Missæ: Ergo peracta consecratione, non potest amplius dictum Sacrificium applicari; quod quidem, si sciret qui præbet stipendium, non illud præberet pro Missa applicanda post dictam consecrationem: nam vellet Missam cum fructu incerto, & posito sub opinione.

RESOL. LIV.

An si Sacerdos Regularis applicet Missam contra intentionem Superioris, valeat talis applicatio? Et notatur, quod si Sacerdos Regularis non faceret vllam applicationem Missæ, licet Prælatus illam Missam applicaret, non haberet dicta Prælati applicatio vllum effectum. Ex p. 2. tr. 14. Ref. 72.

Sup. contento in hac Ref. 147. §. vlt. inter medium, & finem, à vers. Nota secundum.

§. 1. **R**espondeo, dictum Regularem peccare quidem contra votum, sed applicationem Missæ contra mentem Superioris validam esse, quia Christus Dominus liberum actum celebrationis & consecrationis instituit, ut tota applicatio pendeat ex Sacerdotis libera intentione. Ita Syluest. *ver. Missa primò, n. 12.* Angelus *vers. eodem, n. 36.* Henric. *lib. 9. cap. 2. n. 6.* Fagund. *tract. 1. lib. 3. cap. 10. n. 4.* Villalobos *in summa part. 1. tract. 8. dub. 11. n. 2.* & ita determinasse Theologos Salmantinos notauit Rodrig. *in sum. tom. 1. cap. 141. concl. 10.* & alij.

2. Ista opinio est probabilis, sed contrariam etiã non minus probabilem existimo, quam docet nouissimè doctus Fraxinell. *in tract. de oblig. Sacerd. sect. 6. §. 7. n. 1.* & Gauantus *in comment. ad Rub. Missal. p. 3. tit. 12. n. 28.* Nec valet argumentum Suarez *in 3. part. tom. 3. disp. 79. sect. 9.* positum supra, nam responderetur esse disparem rationem inter intentionem consecra-

tionis, & applicationem Missæ; nam intentio Sacerdotis in consecratione, est de essentia Sacrificij. Idè non potest Prælatus illam irritare, aliàs non esset Sacrificium. At quòd valor Missæ huic, vel illi applicetur, non est de essentia Sacrificij, & ideo si à Prælato alteri, quàm ei, in quem Sacerdotis intentio dirigetur, applicetur, est Sacrificium. Hanc etiam opinionem docuit Scot. *quodlib. 20. Corduba lib. 1. quest. 3. opin. 6.* Ledesma *2. 4. quest. 16. art. 14.* & alij.

3. Notandum est verò, cum Villalobos *vbi supra, n. 3.* quòd si Sacerdos Regularis non faceret vllam applicationem Missæ, licet Prælatus illam Missam applicaret, non haberet dicta Prælati applicatio vllum effectum, quia Prælatus non est minister Sacrificij, sed hoc procederet stante prima opinione, non autem in secunda sententia.

RESOL. LV.

An Missa Conuentualis possit applicari? Et alij duo casus proponuntur. Primus, quod Capellanus, quando licite, & ex honestate potest vocari à celebratione Missæ imposta, in tali casu possit celebrare Missam non pro stipe, quod est clarum, sed pro charitate in sui utilitatem, vel parentum, aut amicorum. Idem intellige, si Prælatus mibi quotidie celebrare præcipiat in genere.

Secundus, quod si Capellanus obligatus ad quantitatem celebrationum egrotaret per duos menses, non teneret per alium celebrare, nec ipse factus sanus Missam dicere. Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 51.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Peyrinus *in Priuil. tom. 3. c. 11. n. 20.* vbi sic ait: Existimo quòd dicta Missa conuentualis possit applicari pro quocumque voluerit Prælatus; non enim apparet vllum præceptum, neque diuinum, neque humanum in contrarium. Vnde intrat regula, quòd omnia sunt concessa, quæ non inueniuntur prohibita. Ita ille, qui citat Cordubam, Rodrig. *12.* & nostrum doctum amicissimum Trimarchi, quibus ex eadem Religione adde nouissimè P. Francisc. de Nigro *in add. ad Reg. p. 1. præsup. 1. quest. 15.* & ex nostro P. Leone *de offic. Capellani, quest. 8. sect. 18. n. 188.* quorum opinionem ego teneo, seclusa consuetudine in contrarium; & ideo non est audiendum Bonac. *disp. 4. de Sacram. quest. est. p. 10. §. 2. num. 7.* Fraxinellus *de oblig. sect. 4. concl. 4. §. 16.* & alij, asserentes Missam conuentualem non posse applicari, qui dedit stipendium.

2. Notandum est etiam hic obiter quòd dicitur Peyrinus *loco citato, num. 23.* quærit, an possit Capellanus, quando licitè, & ex honestate potest vocari à celebratione Missæ imposta, an inquam, in tali casu possit celebrare Missam non pro stipe, quod clarum est, sed pro charitate in sui utilitatem, vel parentum, aut amicorum. Et respondet affirmatiue, quia dura nimis esset captiuitas obligare pauperem Sacerdotem, vel nullo vnquam tempore posset pro se, vel suis vnquam Missam dicere, & colligo clarè ex dicto cap. *significatum*, ibi *salua honestate*, id est, æquitate; at honestas, & æquitas talem indulgentiam concedunt. Colligo etiam ex illa clausula *etiam dem capitis, Nec sibi liceat hoc illi subtrahere sine causa voluptatis*. Ergo si non licet talem vacantiam assumere causa voluptatis corporalis, & temporalis, licebit quidem causa deuotionis, & charitatis, ac voluptatis spiritualis. Idem intellige si Prælatus mibi quotidie celebrare præcipiat in genere: nam hoc præceptum etiam humano modo intelligendum est, cum

RESOL. LVII.

An Parochus in illis diebus, in quibus tenetur Missas celebrare, ut populus eam audiat, possit pro ea manuales elemosynas recipere? Ex part. 4. tract. 4. & Miscell. Ref. 232.

§. 1. **S**pponendum est, Parochum ex vi beneficii parochialis non teneri ad offerendam Missam pro populo, quia obligatio Parochi ad id nullo iure scripto, nec consuetudine introducta probari potest, nec ex institutione beneficii parochialis deducitur, quia ex hoc tantum deducitur obligatio Parochi ad celebrandam Missam, ut populus eam audiat; ita ego in tract. de celebratione Missarum, & nouissime Hurtado de Sacram. disp. 4. de sacrificio. Missae, diff. 16. Hoc supposito, quaeritur, an Parochus in dicto casu, quando celebrat, ut Parochiani Missam audiant, possit pro applicatione Sacrificij elemosynam accipere ab alio? Et negatiuam sententiam, teste Gellio in 8. sect. Canon. cap. 28. num. 4. & Barbosa in collect. declarationum, vobis. Missarum elemosyna, §. vlt. determinauit sacra Cardinalium Congregatio sub die 1. Septembris 1629. sic asserens; Missam quibus diebus tenetur Parochi celebrare, non possunt pro ea manuales elemosynas recipere.

Sup. hoc; quod hic supponitur, in Ref. praet. terita §. 1.

Sup. hoc ibidem in §. Sed licet.

RESOL. LVIII.

An Sacerdos simplex nullo impedimento detentus peccet mortaliter non celebrando, modo communicet in Paschate, nec adsit scandalum, vel contemptus? Et docetur simplicem Sacerdotem ter, aut quater celebrantem in anno, & praecipue in Natalis Domini die, Resurrectionis, & Pentecostes minimè peccati mortalis reum esse. Ex p. 2. tr. 14. Ref. 19.

§. 1. **P**eccare mortaliter respondit Ioan. de la Cruz in direct. part. 2. de sac. Missae, q. 1. dub. 2. concl. 2. Villalob. in summ. part. 1. tr. 7. dub. 49. n. 1. Homobonus in exam. Eccles. part. 1. tr. 4. cap. 14. quaest. 133. Spina in specul. testam. gloss. 3. n. 63. & alij DD. communiter.

2. Sed contrariam sententiam probabilem puto cum Bonacina de Sacram. disp. 4. quaest. vlt. punct. 7. n. 10. & illam docet D. Bonau. in 4. dist. 12. art. 2. q. 2. Victor. in summ. n. 94. Caietan. & alij.

3. Nota verò, quòd DD. pro contraria sententia citati docent simplicem Sacerdotem ter, aut quater celebrantem in anno, & praecipue in die Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes minimè peccati mortalis reum esse, nec teneri aliis vicibus celebrare. Vide Fernandez in exam. Theol. Moral. part. 3. cap. 5. §. 6. num. 1. & Pitigianum in 4. tom. 1. dist. 13. quaest. 2. artic. 1.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. ex lata doctrina Ref. 102. prope finem §. Dices.

RESOL. LIX.

An Capellanus aegrotans per aliquos dies tenetur per alium Sacerdotem Missas celebrare? Ex p. 2. tr. 14. Refol. 27.

§. 1. **N**egatiuè respondent DD. Sed difficultas est assignare numerum dierum, Molfes. in summ. part. 1. tract. 6. cap. 1. num. 79. Riccius in part. 1. ref. 340. n. 5. Grassius tom. 2. consil. 3. de praeben. diff. 2. num. 5. Fraxinellus de obligat. Sacerd. sect. 4. conclus. 4. vers. Nota §. 13. Barbosa de potestate Episcopi, part. 2. alleg. 24. etiam.

Sup. hoc in Ref. seq. & supra in Ref. 55. §. vlt. ad medium, à vers. Nota etiam.

cum sit humanum, humanitas autem, seu aequitas vacationem concedit. Ita Peyrinus, vide etiam de Negro in addit. ad Ruyz, part. 1. praesup. 1. q. 1. Nota etiam quòd idem Peyrinus num. 24. tenet, quòd si Capellanus obligatus ad quotidie celebrandum aegrotaret per duos menses, non teneri per alium celebrare, nec ipse factus sanus relictas Missas dicere, quia breue tempus intelligitur spatium duorum mensium, & cum fundator mentem suam non explicauerit, se non intendere dare stipendium nisi quotidie celebranti, quacumque causa exclusa, non est credendum quòd voluerit tam strictè obligare: vnde enim viuet pauper Capellanus infirmus, qui nihil haberet praeter stipendium Missae, si eo paruo tempore, quo plus indiget, tenetur alteri stipendium elargiri? Hæc Peyrinus, & ante illum Bariola in approbatione litter. C. verb. Capellanus, ubi sic ait: Capellanus aegrotans toto anni spatio potest excusari per bimensent tantum à Missis celebrandis singulo anno, occasione infirmitatis. Ita ille, & tandem nouissime hanc sententiam, me citato, tenet Ioan. de Lugo de sac. Euchar. disp. 21. sect. 1. n. 49. qui ridet Vegam in summ. cap. 28. cas. 14. & P. Stephan. de Auila in manuscript. asserentes Capellanum per duos menses infirmum, non teneri per alium celebrare; & idem etiam docet Francisc. de Negro in addit. ad Ruyz, part. 1. praesup. 1. q. 1. quæ omnia à fortiori magis probabilem faciunt sententiam, quam ego docui in 4. part. tr. 4. refol. 238. cum Hurtad. nempe Capellanum infirmum Missas omittas pro vno mense non teneri compensare.

RESOL. LVI.

An Parochus teneatur celebrare pro suis ouibus, & quoties; & an teneatur illis aliquas Missas applicare? Et quid, si adsit consuetudo in contrarium? Et an hæc consuetudo obliget sub mortali, quando de hoc onere non constat ex tabulis Ecclesiae, vel ex præcepto Episcopi? Ex part. 2. tr. 14. Ref. 26.

§. 1. **R**espondeo Curatum debere in diebus Dominicis, & in festis, quibus populus tenetur audire Missam, celebrare per se, vel per alios ex iusta causa. Ita Villalobos in summ. part. 1. tr. 8. dub. 14. n. 5. Ioan. de la Cruz in direct. consil. part. 2. de sac. Missae, quaest. 1. dub. 8. concl. 3. Syluius in 3. part. quaest. 83. art. 1. quaeritur 17. & alij.

2. Sed licet, vt diximus, teneatur celebrare in his diebus, non tamen inferitur, quòd teneatur pro populo dictas Missas applicare, & ideo potest stipendium ab aliis pro supradictis Missis, sine scrupulo accipere, nisi adsit consuetudo in contrarium. Contra Nugnum in 3. part. tom. 1. quaest. 83. art. 1. dub. 9. concl. 2. fol. mihi 501. col. 1. Parocho enim, vt bene obseruat Syluius ubi supra, non debentur prouentus pastorales praesens, vt celebret ad intentionem populi, sed ratione totius officij pastoralis.

3. Et etiam si adsit, putat Possesinus de officio Curati, cap. 2. num. 4. & Fraxinellus de oblig. Sacerdot. sect. 3. concl. 2. §. 1. n. 4. & alij, hanc consuetudinem non obligare sub mortali, quando de hoc onere non constat ex tabulis Ecclesiae, vel ex præcepto Episcopi, cum in prauiudicium alicuius non fit inducenda obligatio, sine clavis probationibus. Circa hanc quaestionem vide etiam Vasquez in 3. part. tom. 3. disput. 232. cap. 1. n. 12. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 86. sect. 1. Filiucium tom. 1. tract. 5. cap. 6. n. 174. & alios.